

Esialgse õiguskaitse või hagi tagamise abinõu - Prantsusmaa

SISUKORD

- 1 Millised on abinõude eri liigid?
- 2 Millistel tingimustel võib selliseid abinõusid rakendada?
 - 2.1 Menetlus
 - 2.2 Peamised tingimused
- 3 Abinõude ese ja laad
 - 3.1 Millist liiki vara suhtes võib neid abinõusid kohaldada?
 - 3.2 Milline on selliste abinõude mõju?
 - 3.3 Kui kaua sellised abinõud kehtivad?
- 4 Kas abinõu kohta saab esitada kaebuse?

1 Millised on abinõude eri liigid?

- Kohtul, kes menetleb esialgse õiguskaitse abinõude (kiirmenetlused, deposiidimaksud, väljatõstmised, keelavad meetmed karistuse ähvardusel, tõendite kaitse) kohaldamise taotlusi, on õigus anda igal ajal korraldus nende abinõude kiireloomuliseks rakendamiseks.

Esialgse õiguskaitse abinõude loetelu ei ole piiratud; kõikide kiireloomuliste abinõude rakendamist võib taotleda kohtult, kes menetleb selliste abinõude kohaldamise taotlusi, mille suhtes puuduvad kaalukad vastuväited või mida õigustab vaidluse olemasolu (deposiidimakse, omandiõigusega elaniku väljatõstmine, eksperdi hinnang kahju kohta või kahju kindlakstegemine jne). Peale selle võib kohus sellise menetluse korral anda kiiresti korralduse võtta kõik meetmed, mida peetakse vajalikuks kas otsese kahju ärahoidmiseks (muu hulgas konsolideerimine) või ilmselgelt ebaseadusliku häiringu kõrvaldamiseks.

- Kehtestatud on erikord selliste hagi tagamise abinõude jaoks (vara arestimine võlausaldaja kaitseks ja kohtulikud tagatised), mis võimaldavad võlausaldajal – tavaliselt kohtu loal – takistada võlgniku ligipääsu kogu oma varale või selle osale ja kohaldada sellise vara suhtes spetsiaalset pandiõigust, et tagada selliste nõuete rahuldamine, mida ei ole veel kohtuotsusega tunnistanud, kuid mille sissenõudmine näib olevat ohus.

Neid hagi tagamise abinõusid võib võtta kahel järgmisel kujul:

- ennetav arestimine hagi tagamise abinõuna, mis võimaldab arestida materiaalselt vara (mööbel, sõidukid jne), immateriaalselt vara (rahasumma, osanike õigused, väärtpaberid jne) või nõudeid (pangakontod, liisingumaksud jne);
- kohtulik pant, millega koormatakse kinnisvara, firmaväärtust, osanike osasid või väärtpabereid (hüpoteegi ajutine registreerimine, osade või väärtpaberite pantimine).

2 Millistel tingimustel võib selliseid abinõusid rakendada?

2.1 Menetlus

- Esialgse õiguskaitsse abinõude kohaldamise taotlus tuleb kohtule esitada ametliku kohtuteatega (mille toimetab kätte akrediteeritud kohtutäitur (*huissier de justice*)). Sellega kaasneb kiireloomuline võistlev menetlus.
- Hagi tagamise abinõude kohaldamine eeldab põhimõtteliselt kohtu eelnevat luba. Võlausaldaja vabastatakse siiski selle loa nõudest, kui ta tugineb täitmisele pööratavale korraldusele või kohtuotsusele, mis ei ole veel täitmisele pööratav. Sama kehtib aktsepteeritud käskveksli, lihtveksli või tšeki tasumata jätmise või renditud kinnisvara eest renditasu maksmata jätmise kohta (kirjaliku lepingu korral).

Esialgse õiguskaitsse abinõude puhul määratakse kohtualluvus taotluse iseloomu alusel. Üldist pädevust teostab kõrgema astme kohtu (*tribunal de grande instance*) esimees. Lühimenetluse tulemusel võivad otsuse teha oma pädevuse piires ka piirkondlike kohtute (*tribunaux d'instance*) kohtunikud, kaubandusküsimusi käsitlevate kohtute (*tribunaux de commerce*), töövaidluskohtute (*conseils des prud'hommes*) ja põllumajandusmaaga seotud küsimusi käsitlevate kohtute (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) esimehed.

Hagi tagamise abinõude puhul on pädev täitmise koha järgse kõrgema astme kohtu eesistujaks olev kohtunik. Pädev kohus on võlgniku elukoha järgne kohus.

Pooled võivad end kaitsta vahetult täitmise koha järgse kohtu või taotlust menetleva kohtu ees. Pooled võivad valida ka advokaadi, kes neid abistab või esindab.

Ennetava arestimise peab tegema akrediteeritud kohtutäitur. See ei ole vajalik kohtuliku pandi registreerimiseks. Võttes aga arvesse pandi registreerimise õiguslikku keerukust, abistab võlausaldajaid alati jurist.

Hagi tagamise abinõudega seotud kulud kannab lõpuks võlgnik, isegi kui võlausaldajalt võidakse nõuda ettemaksete tegemist. Täitekulude suhtes kohaldatakse tasumäära, mille alusel määratakse kindlaks kohtutäituritele makstav tasu iga täitetoimingu ja hagi tagamise abinõu eest.

Vastavalt 12. detsembri 1996. aasta dekreedile nr 96-1080 on kohtutäituri tasu kindel summa, mida väljendatakse olenevalt asjaomasest juhtumist kas kumulatiivselt või alternatiivselt kindlaksmääratud või proportsionaalsete õigustena, mille hulka kuulub asjakohastel juhtudel süüdistuse esitamise õigus.

Seoses hagi tagamise abinõudega kuuluvad sissenõutavatelt summadel arvestatavad proportsionaalsed sissenõudmistasud tasumisele ainult siis, kui kohtutäiturile antakse korraldus tasumisele kuuluvad summad sisse nõuda. Peale selle on eelnimetatud dekreedile lisatud nomenklatuuris välistatud läbiräägitava lisatasu küsimise võimalus, välja arvatud osanike õiguste ja väärtpaberite arestimise korral võlausaldaja kaitseks.

2.2 Peamised tingimused

Kohus ei kohalda abinõu, vaid annab selleks üksnes loa. Abinõu kohaldab kohtutäitur loa saaja taotlusel.

Kui selleks on vaja kohtuniku eelnevat luba, peab nõue olema n-õ põhimõtteline.

Hagi tagamise abinõude puhul ei ole kehtestatud sõnaselget kiireloomulisuse tingimust.

Võlausaldaja peab tõendama, et esinevad nõuete sissenõudmist tõenäoliselt ohustavad asjaolud (näiteks oma vara varjava võlgniku pahatahtlikkus, mitme võlausaldaja olemasolu jne).

3 Abinõude ese ja laad

3.1 Millist liiki vara suhtes võib neid abinõusid kohaldada?

Ennetavat arestimist võib kohaldada kogu võlgniku vara suhtes, mis ei ole seaduse kohaselt mittearestitav vara (näiteks igapäevaseks eluks või oma kutsealal töötamiseks vajalikud esemed). Sama kehtib nõuete kohta; töötasu suhtes ei saa siiski hagi tagamise abinõusid kohaldada (isegi kui seda võib kohtuotsuse või muu täitedokumendi alusel arestida vastavalt töötasu arestimise korrale).

3.2 Milline on selliste abinõude mõju?

Hagi tagamise abinõuna arestitud vara ei saa käsutada. Võlgnik võib vara omal vastutusel kasutada, kuid ei saa seda võõrandada. Kui võlgnik kõrvaldab seadusevastaselt vara, mis on arestitud, paneb ta toime õigusrikkumise, mis on karistatav rahatrahvi või vabadusekaotusega.

Arestitud rahasummasid hoitakse selleks ettenähtud kontrol.

Võlgnik võib kohtuliku pandiga koormatud vara müüa, kuid võlausaldajal on edasimüügitasuõigus ja eelisõigus saada tulu kõnealuse vara müügihinnast.

Hagi tagamise abinõuna arestitud vara eest vastutab võlgnik, kellest saab selle vara haldaja. Arestimist ei saa pöörata täitmisele kolmandate isikute vastu. Seevastu kohtulikku panti, mille olemasolu tuleb avalikustada (äri- või kinnistusregistris), saab seada kõikide poolte suhtes.

Pank (ja üldiselt kõik kolmandad isikud), kes saab oma kliendi vara ennetava arestimise taotluse, on kohustatud viivitamata kohtutäiturile avaldama kõik oma kohustused võlgniku vastu (kõik võlgniku nimel avatud kontod ja kõik võlgniku kontol olevad summad). Kui pank keeldub ilma õiguspärase põhjusega seda teavet andmast, võidakse võlg võlgniku asemel temalt välja mõista.

3.3 Kui kaua sellised abinõud kehtivad?

Hagi tagamise abinõu tuleb võtta kolme kuu jooksul pärast selle kohaldamiseks loa andnud kohtu määruse tegemist. Vastasel korral muutub luba tühiseks.

Kui võlausaldaja ei ole veel algatanud menetlust oma nõude tunnustamiseks, peab ta seda tegema selle kuu jooksul, mil abinõu kohaldati. Vastasel korral muutub abinõu tühiseks.

Hagi tagamise abinõust tuleb võlgnikku teavitada hiljemalt kaheksa päeva jooksul. Võlgnikul on õigus pöörduda abinõu või loa vaidlustamiseks kohtusse. Kohtul on õigus ette kindlaks määrata kohtuistungiku kuupäev, mil pooled kutsutakse abinõu arutama. Võlgnik saab abinõu või luba vaidlustada põhimõtteliselt seni, kuni ennetavat arestimist ei ole veel pärast võlausaldaja nõude kohta tehtud kohtuotsust täide viidud.

4 Kas abinõu kohta saab esitada kaebuse?

Võlgnik võib kohtumääruse vaidlustada abinõu enda vaidlustamisega samal ajal.

Täitmise koha järgne kohus, kes on pädev andma luba hagi tagamise abinõude kohaldamiseks, menetleb ka määruskaebusi. Tema otsuste peale võib esitada kaebuse apellatsioonikohtule.

Kuna võlgnik saab abinõu kohaldamise lubamisest teada samal ajal kui abinõust endast, kohaldatakse määruse ja abinõu vaidlustamise suhtes samu eeskirju. Mõlemaid saab vaidlustada üksnes seni, kuni abinõu ei ole veel kohaldatud.

Edasikaebus ei katkesta hagi tagamise abinõu toimet, mis kestab seni, kuni kohus ei ole teinud vabastamismäärust või abinõu tühiseks tunnistanud.

Lingid

[Legifrance'i veebisait](#)

[Justiitsministeeriumi \(Ministère de la Justice\) veebisait](#)

[Prantsuse kohtutäiturite koja \(Chambre Nationale des Huissiers de Justice\) veebisait](#)

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 04/01/2018